

רבי נחמן מברסלב ממשיך את המתח בין הסוכה ממש לבין ענני הכבוד בדבריו על הסוכה ומוסיף:

...והחֶסֶד הוא בְּחִינַת סֶכָה, בְּחִינַת חֲבוּק וְזֶה "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ", אֲזִי "וּבְצֶל יָדֵי כְּסִיתִיךָ" שֶׁהִיא בְּחִינַת סֶכָה שֶׁהִיא בְּחִינַת צֶל יָד, חֲבוּק יָד יְמִין...

(רבי נחמן מברסלב, ליקוטי מוהר"ן קמא, תורה מח)

מהו החיבוק המתואר כאן? מהו "צל יד"? לאיזה צד במחלוקת נוטה ר' נחמן מברסלב?

ר' יוסף קארו בספרו ההלכתי החשוב "שולחן ערוך" פוסק כי הסוכות היו ענני הכבוד, כדעת ר' אליעזר:

"בסוכות תשבּו שבעת ימים", "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל" - הם ענני הכבוד שהקיפם בהם לבל יכם שרב ושמש.

(ר' יוסף קארו, שולחן ערוך, אורח חיים, סימן תרכה)

וכך מפרט ר' חיים ויטאל:

עצמה כעל כנפי נשרים תוך ענני כבוד מעל ראשם ומד' רוחותיהם, לבל יכם שרב ושמש. ומתחתם, כדי שהענן יוליכם והם שקטים ושלוים, וענן הז' מיישר הדרך באופן שלא ירגישו כלל שום טורח הדרך" (ר' חיים ויטאל, עץ הדעת טוב, פרשת בהעלותך)

"כי תיכף בנסעם מן המחנה היו מזדמנים להם ז' ענני כבוד הנכללים כולם בשם ענן ה'. ענן של רחמים המקיפם משש רוחות והוא מיישר להם הדרך, מגביה הנמוך ומשפיל הגבוה. ולא היו מרגישים שום צער כלל אלא אדרבה הולכים כעל כנפי נשרים, כי אין להם שום צער כי הולכים הם במנוחה

מה מטרתם של ענני הכבוד לפי ר' חיים ויטאל?

אם הסוכות היו ענני כבוד מדוע אנו בונים סוכות ממש? מה הקשר בין הסוכה הממשית לבין ענני הכבוד של תקופת המדבר?

אולי אפשר להבין את הקשר דרך תפילה אותה נוהגים לומר בכניסה לסוכה:

אור המקיף המתפשט עליה המקיף וסובב אותה. ובישיבתנו בה ימשך אלינו מן האור המקיף ההוא."

"והנה אֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים...עֲשִׂינוּ הַסֶּכָה כְּמִצְוַת ה' אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הִיא כְּנֶגֶד עֲנֵי כְבוֹד. כְּכַתּוּב: "וְעַנְן יְהוָה עָלֵיהֶם יוֹמָם". וְהֵם שִׁבְעָה עֲנָנִים. וְכִנְגְדָם הֵם שִׁבְעַת יְמֵי הַסֶּכָה. וְהֵנָּה אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבֵים בְּצֶל

בתוך הבנייה הפיזית של הסוכה אנו מגלים שהסוכה יותר גדולה מסך דפנותיה. יש בסוכה משהו שמחזיר אותנו לענני הכבוד של המדבר.

במעין ממוצע בין הגשמי לרוחני חיה הסוכה במעין בועה. בועה זמן. בועה במרחב.

כיצד אנו מביאים את הבועה הזו ליום יום? לאחרי החגים? כיצד אנו הולכים על עננים?